

SAMRÅDSYTTRANDE

Datum

2025-05-12

Svar på samråd av EU-kommissionens förslag till en kulturkompass för Europa

Detta samrådsyttrande är ett samlat svar från Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg, Region Halland och Region Blekinge, vilka utgör fem av sex regioner inom Regionsamverkan Sydsverige. I Sydsverige finns det en kraft, vilja och kunskap att utveckla kulturområdet och genomföra Sveriges nationella kulturpolitiska mål. Genom att dra nytta av respektive regions styrkor och skapa hållbara strukturer för samverkan främjas en likvärdig tillgång till kultur för invånare och besökare i Sydsverige. Regionsamverkan Sydsverige arbetar tillsammans med staten för att uppnå Sveriges nationella kulturpolitiska mål och verkar dessutom för att Regionsamverkan Sydsverige ska få ett större ansvar för nationella kulturpolitiska uppdrag.

Sammanfattning av yttrandet

Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg, Region Halland och Region Blekinge stödjer Kulturkompassens fokus på konstnärlig frihet och yttrandefrihet samt delaktighet i kulturlivet, och ser den som en viktig grund för att stärka kulturen i Europa. Regionerna önskar framhålla kulturens betydelse för samhällsutveckling, social inkludering, demokrati och kulturell mångfald, samt vikten av att stödja kulturella och kreativa branscher, kulturarv och internationellt utbyte. Regionerna vill vidare särskilt betona behovet av att adressera digitaliseringens påverkan på konstnärer och kulturområdet samt lyfta kulturens roll vid kriser för att främja samhällsengagemang och demokrati.

Yttrande från Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg, Region Halland och Region Blekinge

Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg, Region Halland och Region Blekinge anser att Kulturkompassen utgör en bra grund för att stärka kulturområdet inom Europa. För att den ska kunna fullfölja sitt uppdrag och skapa en mer inkluderande, hållbar och innovativ kulturpolitik, bör de ovan nämnda aspekterna beaktas och förtydligas.

Regionerna ställer sig bakom Kulturkompassens fokus om konstnärlig frihet, yttrandefrihet och delaktighet i kulturlivet. Dessa kärnvärden stämmer bra överens med det regionerna arbetar med, och som står skrivet i de regionala kulturplanerna, framtagna för att stärka kulturen i respektive region. Regionerna ser också tydliga kopplingar till både regionala och statliga kulturpolitiska mål. En stark och fri kultursektor är nödvändig för att säkerställa ett fritt och demokratiskt Europa.

Region Jönköpings län, Region Kalmar län, Region Kronoberg, Region Halland och Region Blekinge vill framhålla några viktiga aspekter som bör beaktas i det fortsatta arbetet med Kulturkompassen, med särskilt fokus på kulturens roll för samhällsutveckling, social inkludering och demokrati.

SAMRÅDSYTTRANDE

Datum

2025-05-12

Kulturkompassen bör stärka och bekräfta Unescos konvention om skydd för och främjande av mångfalden av kulturyttringar genom att lyfta fram kulturens roll i att skapa ett inkluderande och tolerant samhälle. Genom att säkerställa att alla, oavsett bakgrund, får möjlighet att delta i och bidra till kultur, kan vi bygga ett mer jämlikt och rättvist Europa. Även Barnkonventionen bör vara en viktig grund med utgångspunkten i barns och ungas rätt att få tillgång till kultur och en meningsfull fritid. Kulturella mötesplatser skapar tillhörighet och samhällsengagemang, särskilt för barn och unga på landsbygden. Tillgång till kultur på landsbygden är viktig att framhålla för alla medborgare, då detta skapar social inkludering och är en grund för demokratin.

Något som regionerna anser saknas i underlaget är beredskapsfrågan, särskilt hur kultur kan spela en avgörande roll under kriser. Kulturen har en unik förmåga att sammanföra människor och stärka samhällen och vikten av att hålla kulturen levande och tillgänglig under kriser bör därmed betonas. Kulturen kan stärka demokratiska samhällen och främja social sammanhållning i tider av osäkerhet och förändring. Regionerna vill också betona vikten av yttrandefriheten och att konstnärlig frihet är grundläggande för ett demokratiskt samhälle. Det är viktigt att EU fortsätter att värna om konstnärers villkor och deras rätt att uttrycka sig fritt utan politisk eller kommersiell inblandning.

Vidare vill regionerna framhålla att kulturarvet är en grundläggande del av EU:s gemensamma identitet och bör bevaras och främjas för framtida generationer. Genom att lyfta och skydda historiska platser, traditioner och språk stärker vi den kulturella mångfalden och sammanhållningen inom Europa.

Kultursektorn bör också pekas ut som en central roll inom näringsliv, innovation och internationell export. Kulturkompassen bör beakta vikten av att stödja kulturella och kreativa branscher genom att stödja internationell samverkan och kulturellt utbyte. Stödprogram för talanger och utveckling av konstformerna skapa långsiktiga möjligheter inom kultursektorn och säkrar en kreativ och hållbar framtid för Europa.

AI:s påverkan på kulturområdet är stor och därmed en viktig fråga för regionerna. Kulturkompassen bör ta fram skrivningar som belyser de utmaningar och möjligheter som digitalisering och AI medför för konstnärer och kulturarbetare. En förstärkt upphovsrätt och en fördjupad diskussion om konstnärliga villkor i en digital tid är avgörande för att säkra konstnärers rättigheter och integritet.

Följande personer har medverkat i framttagandet av detta yttrande:

Cajsa Löf, kulturstrateg, Region Jönköpings län, Mia Carlsson, kultursamordnare, Region Kalmar län
Anna-Karin Axelsson, verksamhetschef, Region Kronoberg, i samförstånd med Region Halland och Region Blekinge.

SAMRÅDSYTTRANDE

Datum

2025-05-12

Styrdokument som ligger till grund för samrådssvaret

- Regionala kulturplaner och kulturpolitiska mål för Region Blekinge, Region Halland, Region Jönköpings län, Region Kalmar län och Region Kronoberg
- Regionala utvecklingsstrategier för Region Blekinge, Region Halland, Region Jönköpings län, Region Kalmar län och Region Kronoberg
- Positionspapper Regionsamverkan Sydsverige Kultur – Ett enat Sydsverige skapar ett starkt kultursverige
- Förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet

Från: Löf Cajsa <cajsa.lof@rjl.se>

Skickat: den 13 maj 2025 10:55

Till: Jonsson Magnus <magnus.jonsson@rjl.se>; Mia Carlsson <mia.carlsson@regionkalmar.se>; Andersson, Lisa <lisa.andersson@regionblekinge.se>; Wettermark Jonsson Karin KS STAB <Karin.Wettermark-Jonsson@regionhalland.se>; Johansson Emelie X KS STAB <Emelie.X.Johansson@regionhalland.se>; Axelsson Anna-Karin KUL kulturstab <anna-karin.axelsson@kronoberg.se>; Sandra Jansson <sandra.jansson@sbhss.eu>

Ämne: Samråd för EU:s förslag till Kulturkompass 2025

Hej!

Här kommer det slutliga yttrande vi idag skickade in gällande EU:s förslag till Kulturkompass.

Mer information och publicerade svar finns här: https://ec.europa.eu/info/law/better-regulation/have-your-say/initiatives/14609-A-Culture-Compass-for-Europe_en

Cajsa Löf

Kulturstrateg

Phone: 072-2251480

Email: cajsa.lof@rjl.se

Website: www.rjl.se/kultur

Håll dig uppdaterad med vårt nyhetsbrev!

[Prenumerera på nyhetsbrev: Kulturutveckling](#)

